

Огляд Закону про факторинг: нові можливості для фінансування бізнесу в Україні

30 липня 2025 року набув чинності новий Закон України “Про факторинг” від 03.06.2025 № 4466-IX (“Закон”), який передбачає комплексне оновлення законодавства в сфері факторингу. Його мета – привести українське регулювання у відповідність до кращих міжнародних стандартів, створити сучасну, цифрову та прозору модель взаємодії на ринку фінансування через відступлення грошових вимог.

Які зміни очікують фінансовий ринок у зв’язку з прийняттям Закону? Які нові інструменти отримають українські підприємства? Хоча Закон вводиться в дію через рік, а саме 30 липня 2026 року, пропонуємо вже сьогодні розглянути основні засади нового регулювання факторингу в Україні, включаючи нововведення, запропоновані Законом.

- 1 Що таке факторинг?
- 2 Хто є учасниками факторингу?
- 3 Що є предметом факторингу?
- 4 Які види факторингу передбачені в Законі?
- 5 Реєстрація відступлення права грошової вимоги: створення Реєстру факторингу
- 6 Пріоритет відступлення права грошової вимоги
- 7 Електронні аукціони
- 8 Посилені гарантії прав боржника
- 9 Висновки: що змінюється для ринку?

Що таке факторинг?

Факторинг – це фінансова послуга, яка полягає у відплатному (за винагороду) відступленні права грошової вимоги клієнтом на користь банку або іншої фінансової установи, яка має право надавати фінансову послугу факторингу.

Іншими словами, за допомогою факторингу компанія може одержати миттєве фінансування, відступивши свою дебіторську заборгованість, не очікуючи на оплату від контрагента.

Хто є учасниками факторингу?

Клієнт	Фактор	Боржник
Юридична особа або фізична особа - підприємець, яка відступає право грошової вимоги.	Банки та фінансові установи, які мають право надавати послуги з факторингу, у тому числі компанії-нерезиденти.	Фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична особа, яка має зобов'язання сплатити грошову суму на користь клієнта за укладеним між ними договором.

Що є предметом факторингу?

Предметом договору факторингу є **право грошової вимоги**, що виникає за договором (“**Базовий договір**”) купівлі-продажу, поставки або найму (оренди) майна, передання майнових прав інтелектуальної власності, договору на виконання робіт, підряду або договору про надання послуг (крім договору про надання фінансових послуг за винятком факторингу).

! Предметом договору факторингу може бути тільки дійсне право грошової вимоги, наявне чи майбутнє, але в будь-якому разі не прострочене (строк виконання якого ще не сплив).

! Також предметом договору факторингу не може бути право вимоги щодо сплати неустойки (пені, штрафу) окремо від основної грошової вимоги.

! Умови Базового договору про заборону відступлення на підставі факторингу є нікчемними.

Право майбутньої грошової вимоги - право, що виникне після укладення правочину про його відступлення. Право майбутньої грошової вимоги вважається переданим фактору з моменту виникнення такого права вимоги до боржника (може бути обумовлене певною подією або іншими умовами в майбутньому) та не потребує внесення змін у договір між клієнтом та фактором чи інших дій щодо оформлення відступлення.

Факторинг без регресу	Факторинг з регресом	Конфіденційний факторинг
Ризик нездійснення платежу боржника повністю покладається на фактора. Клієнт не несе відповідальності після передачі права вимоги.	Фактор має право повернутися до клієнта з вимогою компенсації, якщо боржник не сплатив борг. Ризик залишається за клієнтом.	Факторинг з регресом, що не передбачає повідомлення боржника про відступлення права грошової вимоги.
<i>Договір факторингу обов'язково повинен містити відомості про вид факторингу.</i>		

Закон передбачає створення Реєстру відступлень права грошової вимоги за договорами факторингу (**“Реєстр”**), який забезпечуватиме реєстрацію, перевірку та публічну доступність інформації про факт переуступлення прав вимоги за договорами факторингу.

Реєстр складатиметься з двох основних компонентів:

Публічний реєстр	Електронна система факторингу
Відкрита частина, що оприлюднює базову інформацію про відступлення права вимоги.	Цифрова платформа для обміну документами, комунікації між сторонами та повної цифровізації послуги.

Що вноситься в Реєстр?

За заявою фактора реєструється відступлення прав вимоги за договором факторингу, а саме:

- 1) Дата і номер договору;
- 2) Дані фактора, клієнта та боржника;
- 3) Ідентифікація права вимоги (без вказівки суми і боржника);
- 4) Вид факторингу (з регресом / без регресу);
- 5) Ознака використання електронного аукціону;
- 6) Інформація про первинні документи (за бажанням).

 Реєстрація відступлення права грошової вимоги за договором факторингу (крім договору конфіденційного факторингу) є обов'язковою.

Закон вводить пріоритетність відступлення права грошової вимоги за часом реєстрації в Реєстрі (незалежно від моменту укладення договору факторингу та моменту виникнення права грошової вимоги):

- Реєстрація відступлення, що відбулася раніше, має пріоритет;
- Зареєстроване відступлення має пріоритет над незареєстрованим;
- Знання/незнання фактора про інші незареєстровані відступлення не впливають на пріоритет;
- Пріоритет зареєстрованого відступлення права грошової вимоги переходить до наступного фактора у випадку відступлення;
- Якщо право вимоги вже обтяжене зареєстрованою заставою, пріоритет матиме обтяжувач, а не фактор (обтяжувач матиме право задовольнити забезпечену обтяженням вимогу за рахунок такої грошової вимоги без урахування прав фактора).

Після реєстрації відступлення права грошової вимоги в Реєстрі фактор протягом трьох робочих днів направляє боржнику повідомлення про відступлення клієнтом права грошової вимоги.

Закон вперше передбачає можливість (а в деяких випадках — обов'язковість) укладення договорів факторингу через електронні аукціони на спеціальній загальнодоступній національній цифровій платформі.

Проведення аукціону є обов'язковим для укладення договору факторингу щодо прав грошової вимоги за Базовим договором (наприклад, на поставку товарів/надання послуг), який було укладено згідно з Законом України "Про публічні закупівлі".

Закон передбачає збалансований підхід до всіх сторін факторингу. Особливу увагу приділено боржнику як стороні, що не бере участі в укладенні договору факторингу, але виконує зобов'язання перед фактором.

Ключові гарантії для боржника:

- Боржник зобов'язаний виконувати грошову вимогу фактора тільки за умови, що відступлення зареєстроване в Реєстрі та боржника було повідомлено про відступлення у встановленому Законом порядку;
- Якщо фактор не надасть засвідчені копії документів про відступлення на запит боржника, останній має право виконати грошове зобов'язання на користь клієнта, а не фактора;
- Якщо клієнт відступив одне й те саме право грошової вимоги декілька разів, боржник може виконати зобов'язання відповідно до першого отриманого повідомлення про відступлення;
- Якщо клієнт і боржник внесли зміни до Базового договору до моменту отримання повідомлення про відступлення від фактора, такі зміни є для останнього дійсними та обов'язковими;
- Якщо боржник мав право на зустрічний залік своїх грошових вимог за Базовим договором, він має право висунути заперечення проти вимоги фактора та спочатку пред'явити свої грошові вимоги до заліку.

! Закон також встановлює певні гарантії для фактора, як право скористатися виконавчим написом нотаріуса для стягнення коштів з клієнта або вимагати від клієнта чи третьої особи перерахування йому коштів, отриманих ними від боржника за відступленим правом грошової вимоги.

Закон – це не просто “оновлення правил”, а якісне перезавантаження українського ринку факторингу. Він створює чітку, прозору та цифрову модель, яка:

- i. Упорядковує відносини між клієнтами, факторами та боржниками;
- ii. Гарантує захист прав сторін;
- iii. Виводить факторинг із “сірої зони” правової невизначеності;
- iv. Стимулює нові форми фінансування бізнесу.

Як Закон впливає на учасників ринку?

Для факторів

- I. Правова визначеність у структурі угод;
- II. Пріоритет прав вимоги через офіційну реєстрацію;
- III. Доступ до електронної платформи аукціонів.

Для клієнтів

- I. Доступ до швидкого обігу коштів;
- II. Конкуренція між факторами → вигідніші умови фінансування;
- III. Чіткі механізми захисту прав у разі помилок або зловживань.

! Введення Закону в дію заплановано на 30 липня 2026 року, але не раніше внесення відповідних змін до Цивільного Кодексу України щодо факторингу.

По більш детальну інформацію
щодо умов та вимог до факторингу
в Україні звертайтеся, будь ласка:

Ілля Мучник

*Партнер, керівник практики
банківського, фінансового права та
ринків капіталу, Україна,
керівник FinTech напрямку Kinstellar*
+380 44 490 9575

illya.muchnyk@kinstellar.com

Олександра Полякова

Керуюча юристка

+380 44 490 9575

oleksandra.poliakova@kinstellar.com

Захар Оприсько

Молодший юрист

+380 44 490 9563

zakhar.oprysko@kinstellar.com

Вищезазначене не є юридичною консультацією і не створює відносин "юрист-клієнт" між Kinstellar та будь-яким одержувачем. Цей матеріал призначений виключно для маркетингових цілей. Він не може бути переданий будь-якій іншій особі або опублікований у будь-який спосіб без нашої згоди. Ми не несемо відповідальності за зміст цього документу, однак він може бути використаний будь-яким одержувачем.